

GORE SRCA

VJERSKI TJEDNIK

GOD. VII.

ZAGREB, 3. VELJAČE 1952.

BROJ 3

Briga za apostole

Mnogo toga je govorio Isus Apostolima. Podizao ih je i poučavao. Naročito je naglašavao: »Zaista vam kažem, da ćete vi, koji podoste za mnom, kod oboje, kad Sin čovječji sjedne na prijestolje slave svoje, sjesti na dvanaest plemena Izraelovih«. I svaki, koji ostavi kuću ili braću ili sestre ili oca ili mater ili ženu ili djecu ili polja, poradi imena mojega, primit će stopot onoliko, a baštinit će život vječni (Mt. 19, 28-29).

Stostruko će dakle svi primiti od svega oni, koji su iz ljubavi prema Isusu nešto ostavili: »Zaista vam kažem, veli Isus; Nema nikoga, koji je ostavio kuću ili braću ili sestre ili mater ili oca ili djecu ili polja poradi mene i poradi Evandjelja, a da ne primi sad u ovo vrijeme sto puta toliko: kuća i braće i sestara i matera i djece i polja s progenom, a u budućem svijetu život vječni (Mk. 10, 22-30).

A njihova će plaća biti velika u nebu, veli Gospodin: »Blago vama, kad zamrzne ljudi na vas, i kad vas izopće i pogrde i zabace ime vaše kao zlo zaradi Sina čovječjega! Veselite se u onaj dan i klikajte, jer, gle, velika je vaša plaća na nebu, jer su to tako činili prorociima oni njihovih« (Lk. 6, 22-23).

A kako su naplatili Apostoli svomu ljubljenu »Rabboni« (Učitelju) toliku ljubav? Osjećaji su njihova srca bili: visoko štovanje, divljenje i obožavanje i ljubav. Nijedan čas nisu ih od Njega odvrtila neprijateljstva svećenika, pismoznanaca, Saduceja i Farizeja. Kad su vidjeli, da se Spasitelj svojevoljno hoće da preda u ruke svojih neprijatelja, tada neutrašivo i poživtveno reče Petar: »Gospodine, zašto ne mogu saći za tobom? Život ću svoj položiti za Tebe« (Iv. 13, 37).

I Toma se okrene prema svojoj sudači s riječima: da idu da umru za Njega: »Onda reče Toma, koji se zove Bliznac, saućenicima: Ajdemo i mi, da umremo s Njime« (Iv. 11, 16).

Sve je to tako bilo. Ali je bilo i vremena, gdje se vidjelo, da je ta zlatna vjernost i odanost bila pokolebana i gotovo spala na ništa. No Spasitelj se brinuo, da Apostoli u takvim teškim časovima kušnje nisu propali ni podlegli sasvim. Na dan smrti Spasiteljeve uhvatila ih tjeskoba, ali su na dan uskrsnuća opet bili prisebni i ohrabreni. Uskrsnuće ih je učvrstilo u vjeri. A kad je nadošao dan Duhova i Duh se Sveti na njih spustio, tada su i oni ustali i uspjeli se na vrhanac apostolskoga savršenstva. Na dan Duhova je sunce milosti doseglo svoju najvišu točku i spustilo se u najdublju dubinu njihovih duša. Raspršile se u njima sve magle nejasnih shvatanja i zabluda i ponistilo je sve osjećaje i podražaje na sve grešne nečistoće.

To je sve Spasitelj unaprijed znao i vidio. Zato nije zabrinut za budućnost svoja kraljevstva, kad je polazio na nebo. Stoga je i rekao: »Ne boj se, malo stado! Jer je bila volja Oca vašega, da vam dade kraljevstvo« (Lk. 12, 32). I opet: »Ovo sam vam kazao, da u meni mir imate. U svijetu ćete imati tjeskobu, ali se uzdajte, ja sam nadvladao svijeta (Iv. 16, 33). Bilo im

je reći: Imajte veselu nadu, Božja će stvar pobijediti sve spletarije đavlove. Dobro će pobijediti zlo, svjetlo tamu, istina laž, blagoslovljene sile nadvladat će zle. Zato reče: »Dana mi je sva vlast na nebu i na zemlji. Idite, dakle, i naučavajte sve narode krsteći ih u ime Oca i Sina i Duh Svetoga; učeti ih, da drže sve, što sam vam zapovjedio. I evo ja sam s vama u sve dane do svršetka svijeta« (Mt. 28, 19-20).

Tako ih je ohrabrio i oduševio. I rekao im, da ne idu samo k jednomu narodu, niti samo u jednu zemlju, niti samo u jedno stoljeće, nego neka pođu na sve strane do najdaljih granica prostora i vremena. I gdje čovjek otkrije bilo koji novi komadić zemlje ili nepoznate ljude, neka se odmah požure onamo i njih uče i obrađuju. Neka budu posvuda i na cijeloj zemlji prvi i posljednji.

Jedno se samo ne može zaboraviti. I kad nam to dođe u pamet, najbolje je bilo, da se od toga odvratimo i na to

ne mislimo. A to je onaj slučaj s Judom otpadnikom i izdajnikom, jednim između dvanaestorice Apostola. Kad su ostali Apostoli kod Cezareje Filipove izjavili svoju vjeru u božanstvo Kristovo, Juda je već onda stajao straga i nije se priklonio njima. Što je bio uzrok toj nevjeri? Nije bilo to, što nije imao zvanja. Gospodin ga je pozvao. Da li je bila tomu uzrok oholost ili porivljena taština? Ili je bio tat, i krao iz zajedničke apostolske kase, u koju su spremali milostinju i iz nje dijelili? Ili je možda bio slavohlepan i nezadovoljan, što mu Mesija nije dao kneževske krunice ni bogatstva? Ne znamo. Ali je Spasitelj prozreo njegovu nutrinju i veoma se ožalostio, kad se kod Cezareje Filipove petužio: »Nisam li ja izabrao dvanaestoricu? a ipak je jedan između vas đavao« (Iv. 6, 71).

Teške su to riječi Spasiteljeve, ali ih je zaslužio onaj, koji na sva Njegova dobročinstva i ljubav odgovara nezahvalnošću.

SPOZNAH TE, GOSPODE!

Spoznah Te, Gospode, u plavetnoj zori jutra rađa, u kaplji biser-roze na čaški cvijeta šarana.

Spoznah Te, Gospode, u bligisanju slavnja mala, u zelen džibunju — i sjencu, što tako tiho šurnje na pala.

Spoznah Te, Gospode,

u treptaju zvjezdica srebrne noći.

Spoznah Te, Gospode, u svemu što je bio, što je sada i što će — doći!

Spoznah Te, Gospode, u punom žaru podnevnog sunca, u hladnoj bjelini planinskog snijega s visokog blistavog vrhuna.

Spoznah Te, Gospode, u sutonu, što kao purpur se žari, u blagoj noći, što kao nježna mati pokriva zemlju, sva bića i sve stvari.

DON FACIBENI

Općina grada Firence imenovala je svojim počasnim građanom dobročinitelja između don Giulia Facibeni. Ovo imenovanje je uslijedilo jednoglasnom odlukom svih gradskih vijećnika bez obzira na stranačku pripadnost. U prisutnosti cjelokupnog općinskog vijeća, visokih predstavnika gradskih i crkvenih vlasti te velikog broja građana bila je don Facibeni u uručenu diploma o ovom počasnom imenovanju. Održani su razni govori, u kojima su govornici iznosili veliki i nesuknji rad ovog socijalnog radnika. Don Facibeni je bio ganut, ali nekako i preplavljen ovim visokim odlikovanjem, pak je na kraju svoga govora izjavio: »Ja, danas ličim, mogu biti ponosan, da položim ruku o svome životu i radu. Bojim se, da mi ne b. bilo rečeno: »Primo si već ljudsku plaću«.

Don Facibeni je započeo svojom akcijom sakupljanja sirotih dječaka 1922. Započeo je s dvoje siročadi, a iza dvije godine ih je već imao 18. Danas se u 14 zavoda don Facibeni-a nalazi 12000 siročadi. U zavodima don Facibeni-a siromašni dječaci se

spremaju za samostalni život, pak je iz njih do sada izšlo: 13 svećenika, 25 nježno je završilo drugu fakultete, 31 učitelj, 8 geometara, 15 agrarista i industrijskih stručnjaka, 27 optičara, 115 činovnika, 322 stručna radnika i t. d.

U 1950. godini sve ustanove don Facibeni-a trebale su za svoje održavanje gotovo od 78.000.000 lira. Ova svota je priskrbljena na isključivo dobrovoljnim prilozima. I ako ne raspolaze nikakvim fondovima ni kapitalima don Facibeni ne traži nikakvih potpora niti pak pomoć od bilo kakvih ustanova. Sa zahvalnošću on samo prima one doprinose, koji dragovoljno prilažu, vjerni riječima sv. Cotolengoa: »Božja je providnost ljubavima na svoju čast, toliko ljubavima, da želi sama raditi, pak joj se ne mile ljudske brige. Pustimo je, neka sama radi. Ona je dužna intervenirati jer se mi u nju pouzdajemo.« Don Facibeni je čvrsti svjedok ovih riječi sv. Cotolengoa. Već trideset god na Providnost intervencija za njegovu sirotinju uspješno i točno iz dana u dan.

POSILJE SVETKOVINE

Utrnuli smo svjetloce na boru-prošla je božićna svetkovina. Koliko se dana i noći snivalo o Božiću i pripravljalo njegov dolazak, da zar ne bi trebalo, da božićna svjetlost ostane u našem domu dugot?

Da, trebalo bi da ostane i ona ostaje svagdje, gdje je iskrena radost podražila bethelmsko Dječice. Ostaje svjetlost u onakvu srcu, koje je prihvatilo volju Spasitelja i priložilo Njemu zajedno s anđelima i pastirima u svetoj noći. Jer Isus je došao i On je među nama. Svjetlost,

koja je snula naš Njegovom staloem, plamtak kao sunce, naš svim našim putevima. Radost, koja se rodila u Njime, radost je neprolazna u čitavoj svojoj punini. Zato čuvajmo u duši toplinu, koja nam je darovala Njegovu Rođenje. Otvorimo svoje domove, da prime Njega, kolega ljudi ne primise u danima Njegova dolaska na zemlju. Dajmo okrišle nebeskom Dječetu i Njegov č. smiješak cvjetati u našem srcu, Njegova će blizina prizdati našu klonulost, jačati našu snagu. Božićna će svjetlost onda uvijek ostati s nama.

»Klanjaju se Bogu svi Anđeli Njegovi; čuje i veseli se Sion, kličući kćeri izabranog naroda.« (Ps. 96, 7, 8).

iz Ulica daružine sv. Ksava

Prava revnost

Pobožna duša, koja ljubi Boga, pokazuje revnost za slavu Božju u svakoj prilici. Revnost za slavu Božju je što ljubi prema Bogu i treba da prati tu ljubav u stolu. Ne jedva treba spomenuti, da ta revnost ne smije kad previši mjeru, ne smije biti nasilna, nagla i nerazbortia, nego blaga i obzirna. Kako je ona pić ljubavi, treba da se u vladu prema svojim ljubavima, a ljubav je nježna, blaga, te u djelom svom djelovanju sređena. Ipak nije ih malo, na koje se mogu primeniti riječi Apostolove, da imaju revnost za Boga, ali ne po razboru. Za njih vrijedi opomena sv. Bernarda: Nepodnošiva je revnost nerazbortih ljudi. Gdje ima velike i žarke revnosti, potrebna je najveća razbortost, ta učiteljica ljubavi! Revnost bez razbortosti uvijek, biva manje djelotvorna i plodonosna. Kadkad upravo i šteti. Što je dakle veća revnost, što je silniji plamen duha, što je vjerenja ljubav, to treba više opreza i obzira, da se revnost zausta, da se ne uštunja, da se traži i ljubav svede na pravu mjeru.

Sv. Hieronim pripovijeda o nekom uglednom mladiću, koji je stupio u red i ispočetka pokazivao veliku revnost, no malo pomalo postao je hladan, ostavio samostalno i podao se najvećim učima i gadnim opačtinama. Nakon nekog vremena došao je k sebi ganut dobrotom i blagošću jednog svećenika, povratio se u samostan i od tog vremena provodio život u neprestanom postu, molitvi, i pokajničkim suzama, samo da ispere dušu od grešnog kasa.

Ima još jedan čin, koji izlazi iz ljubavi prema Bogu, a to je pokora za grjehe, bol i kajanje za njih. Duša, koja iskreno ljubi Boga, radije se radi Njegovih savršenosti, želi Njegovu sve veću slavu, ona ga čiji više od meka, polozaja i svake svoje časti. Takova duša mora da otkae duboku bol, što je u prijašnjem životu takvoga Boga zpostavljala i teško. Ga vjerljela. Ova je misao napunila uvijek iznova dubokim bolom, mami joj na oči gorke suze, premda je ta bol radi predanog pouzdanja u Boga kraj sve svoje jačine. Ipak tih, blaga i mirna. Ovakovo bol radi grješa vidimo kod kraja Davda, koji je vapio: Znam svoj zločin i grijeh je moj vješta preda mnom. Vidimo je i kod Izakije, koji je rekao: Na sve moje grijeha molim pred Tobom u gorčini svog srca. Ta boja ljubav je ona duboka pokora, o kojoj kaže sv. Toma: Po dubokoj pokori ojećamo bol za počinjenim grjehe. Takva pokora treba da traje kroz cijeli život, jer uvijek treba čovjek da osjeća bol i nemir, što je sagriješio.

Poučno je, što sv. Jeronim pripovijeda o sv. Pauli. Kad je imala najžešću groznicu, nego je ležala na tvrdom podu na pokrivaču od diake. Mollja je dan i noć gotovo neprekidno, i lila suze, kao da u njoj postoji neprošani izvor suza, tsko da su se na njoj ispunile riječi Prorokova: Svaka noć kvamim suzama svoj ležak i u suzama kupa je moja postelja. Svevoljno-kidanje pogreške, tako je uplakati, da je tako moglo mti, da je najveća zločina i kad sam je spomenuo, neki ljudi prestane plakati, reka je: Treba da mi lice pećane nakrmo, jer sam ga često proću Božje zapovijedi mazala grimizom i bljelom bojom, da mi bude ljepo i slavno. Neka se muči ovu tjele koje su je nekad priuštilo toliko udobnosti i uštica. Moj mnogi i lakoumni smijeh treba sada da otkajem neprestanim plačem.

Ovakova pokajnička ljubav može nesamo da očisti dušu od njezinih grješa, nego može da je oslobodi od svih kazni. Sv. Vinko Ferencik pripovijeda, da je neka javna grešnica slušala propovijed i kod toga se najedamput rasklala za svoje grjehe; toliku bol osjetila za njih, da je izmrdala pala mrtva. Tada se čuo glas s neba, koji je govorio: Nemojte se moliti za nju, nego se preporučite u njezinu zaštitu, jer je ona ovaj čas primljena u nebo.

U BISKUPIJAMA DUBURQU u SAD-ama broj katoličkih škola iznosi 112, a broj učbenika i učenicu 24.688, dok ih je 1945. E. bilo 14.672. U pučkim školama ima 600, a u srednjim školama 300 nastavnika.

IV. NEDJELJA PO BOGOJAVLJENJU

3. II. 1952.

Današnje sv. Ewangelje (Mat. 8, 23—27) pripovijeda, kako je Isus s Apostolima ušao u ladicu i u njoj zaspa. Nato se gila gila oluja i prijetila, da se svi potopje. Apostoli probude Isusa i rekuu Mu: Go-spodine, izbavi nas, pogibosmo! A On im reče: Što se plašite, malovjerni? Te za-povjedi vjetrovima i moru i nastade velika tišina. A Apostoli su se u čudu pitali: Tko je ovaj, da Ga slušaju vjetrovi i more?

1. «Nasta na moru velika oluja. More je slika našega života sad je mirno i veseličastveno, a sada je burno i prijeti smrću svakome. Oluje u našem životu jesu nesreće, bolesti, strasti naše, koje nas vuku u propast, te mrzine, svade i ratovi među narodima. Sve nam to smeta, da ladića našeg života slobodno i ravno plovi u luku. More prijeti, da nas proguta, i jedina Božja pomoć mogla bi nas izbaviti od propasti.»

2. «A On je spavao». Kad Bog kao da spava ili kad uestegne svoju pomoćniku ruku od nas, onda nas snalaze svakakva zla. On nas kuša, kao što se ziata kuša u vatri. Prepušta nas nama samima, da upoznamo svoju nemoguć i bijedu. A kad je bijede dosta, i kad vidi, da dalje ne smemo izdržati. On se tada, pokazuje nam svoj znak, da je blizu, i spavao nas. Naše je, da nikada ne gubimo pouzdanje i vjeru. Treba da se vladamo kao djeca, nad kojim uvijek bđaje otac i majka, koji će im u svako doba priteći u pomoć. Bog je još više, nego otac i majka, jer je neizmjereno savršeni.»

3. «Zapovjedi vjetrovima i moru i nastade velika tišina. Evo intervencije Božje! Samo jedina svemoguća riječ. To je ona stvarateljska riječ, koja je proizvela ljude, zemlju i svemir. Zar je Njoi teško odstraniti žalosť, bolest, napast, kad se njoj pokorava sve? Imajmo vjeru i pouzdanje, i ne, plašimo se, makar se gore rušile na nas.»

4. «Tko je ovaj, da Ga slušaju vjetrovi i more?» Jedni misle, da On nije ni po-stojao. Jednima je u san, a drugima sablazn. Jednima je na ustanak, drugima na propast. Tko je? On je put, istina i život, On je načelo i cilj, On je osnovna ideja za preporod čovjeka i za sretni život, vremeniti i vječni. On je Spasitelj, Kralj i Sudac naš. On je uzgoin kamen, na koji se nadodžuje zgrada našeg sa-vršenstva. Blago nama, ako se uzidamo u Njegovu zgradu: nikakove bure ni oluje ne će nas pokolebati ni srušiti.»

U FILADELFIJI, u SAD-ama, tamonjari radio i televizjska postaja su kroz mjesec listopad svakodneвно emitirali moljenje sv. Krunice, a na nječuvaju pomoćnog biskupa metra. Mr. Cormica, Deset izvedu najpoznatijih hollivudskih glumaca predvodili su na samoj postaji moljenje sv. Krunice.

U BELGIJSKOM GRADU LUUVEN-u na svećin načn je proslavljena 100-godišnjica rođenja velikog belgijskog kardinala Mer-ciera. Proslavi je prisustvovao i mladi belgijski kralj. Osim velikog broja Belgijanca proslavi su prisustvovali i delegati strana-kih zemalja, među kojima i naš Hrvat o. dr. Karlo Balić, rektor franjevačkog sveučilišta «Antonianum» u Rmu.

Sv. Andrija Korsini

Nikola Korsini i njegova žena, ugledni visoki plemić u Firenci, bili su pobožni, a njihsu imali dječ. Kad su jednom u crkvi čuli riječ Sv. Pisma: «Ne oklijevaj Bogu dati desetine i prvne», obezali su, da će Bogu posvetiti svoje prvo dijete. To su učinili pred slikom Majke Božje u karmelćanskoj crkvi. Naskoro im je u-slišana molitva, da dobju dijete.

U noći prije poroda mati je sanjala, da je rodila vuk. Bila je jako žalosna pa se tužila zbog toga Presvetoj Djevice. Na to je opazila, kako je vuk ušao u crkvu i postao janjetom. Sjutradan 30. studenoga 1302. rodila je sina Andriju.

Svi napori roditelja da uzgoje dijete Bogu, nisu uspjeli. Neposlušni mladić odao se zabavama i zlom društvu. Psovao je roditelje, kad su ga opomjeli. Jednom je teško ozlijedio majku. Bilo mu je petnaest godina. Majka mu reče: «Ti si doista onaj vuk, o kojem sam sanjala da sam ga rodila». Tada mu je ispričavala svoj san i dodala, da je on posvećen Majci Božjoj već prije nego se rodio. Ove su riječi duboko djelovale na Andriju. Zaprlikao je i cijelu se noć kajao za svoje grijehje i obećavao svoju vjernu službu Majci Božjoj.

Ušao je u karmelćanski red u Firenci.

Revno je vršio sve pobožnosti i poslove u redu. Osobito se odlikovao u pozno-sti poslužujući siromaha i bolesnike. Sve-te zavjete je položio na Bogojavljenje 1319. Prvu sv. Misu je čitao u samoci u malom samostanu kraj Firence. U Parizu je učio visoke bogoslovске nauke tri go-dine. Na povratku je bio izabran prorom. God. 1349. izabran je bio biskupom u Fiesolama. Povećao je svoju revnost u pokorama. Kao biskup pokazao je osobito veliko milosrđe prema siromasima. Kao sv. Grđur Vrhli točno je vodio zavjet prilike svakoga siromaha i pozivao je njihov popis. Tieselam djelima milosrđa mnoge je prve u do vječnoga spasenja. Papa bi Urban V. poslao ga je u Bo-lonju da izmiri zavađene građane. Tu je ulogu uspješno izvršio.

K. 1372. za Polnoćke pao je u grozni-ču. Blazena Djevica mu je javila, da će na blagdan Triju Kralja, na godišnjicu svojih zavjeta, ići u neteksi Jerusaleu. Na Bogojavljenje 1373. molio je tri s-mbola, apostolski, nećejski i Atanazjev. Umiruć pobožno je izgovarao Simeonov kantik: «Sad otpuštaš u miru svojega sluga, Gospodine. Papa Urban VIII. pro-glasio ga je svetim g. 1629. Crkva ga sla-va, 4. veljače.

ZNAČENJE MISNOG RUHA

Danas samo svećenik nosi misno ruho, što u staro doba svi pristupali u istom odijelu k službi Božjoj. Svećenik je odjeven misnim ruhom, ali cijela zajednica obnaša službu i čast Kristova svećenstva, koje je u stvari samo jedno, a razni su stupnjevi. Boga i svetog kršćenja svećenik na svakoga kršćanika postavlja rasprostriti bijeli rubac, malenu albu, a svi teško: «Primi bijelu haljinu i ponesi je neokaljano pred sud Isusa Krista!» — Zato moramo često pomisljati, prigodom prisustvovanja svetoi misi, na značenje vjerskog misnog rublja. Rekosmo, da svi kršćani po svetom kršćenju imaju svoju ulogu u Kristovoi svećenici i poročkoj službi. Toga nas osobito slića ulje svete krmice, kojim smo bili pomazani na svetom kršćenju i sv. potvrdi. Zato i sv. Pismo veli, da smo mi pozvani da naviještamo velika djela Božja (1 Pet. 2, 5 i 9, Otkr. 1, 6, 5, 10, 20, 6).

Općenito, odobilo ne samo da čuva naše zdravlje i čudorednost, nego je uie-dno znak našeg smisla za čudorednost i ljepotu.

U prvim je kršćanskim stoljećima svećenik nosio isto bogoslužno odijelo ruho, kao i vjernici, jer se u običnom životu nije nista od njih razlikovao.

Ipak su malo po malo postale različite zbog svetosti obreda, te su se neki običaji odijela i do danas još iz starih vremena sačuvali. Crkva nije usvajala modu upravo zbog ozbiljnosti svojih čina, kao i zbog same ljepote uloge, koju ima u sebi misno ruho. Još u ranom srednjem vijeku papa Inocent III. spominje prvo pravilo o bojama ovog ruha, prema kome gornji dijelovi misnog rubla, a to su: manipula, stola i planeta imaju posebnu boju, određenu prema blagdanskom raspodje-lju.

Koje značenje ima misno ruho, to nam pokazuju molitve, kojima svećenik prati

samo svoje odijevanje. K tome dolazi boja i oblik. Po liturgisti Branu četiri su glav-na značenja crkvenog rubla: dogmatič-ko, moralno, alegorijsko i re-prezentativno.

Ukratko, tri donja platenata i bijela komada ruha govore nam o religiozno-moralnom stanju u kome se nalazi u prvom redu zaredeni svećenik, a onda i svaki kršćanin, koji je dionik Kristova svećenstva. Tri gornja komada misnog rubla, svilena i u boji, neka nam označuju tri razne službe Isusa Krista, u kojima sudjeluju svećenik i cijeli vjerni puk, premda ne na isti način.

Sad nekoliko riječi o glavnim dijelovi-misnog rubla. Najprije spomenimo oplećnik. Njega svećenik najprije stavlja na glavu i u popratnoj molitvi naziva ga kacigom spasenja. Kako se taj dio ruha stavlja na pleća, to se on zove oplećnik. Oplećnik nas potješa na vjeru, on pokriva glavu, jer nam razum namosi svetlost, ali zaočevano otaštavama. Drugi dio je popas. On je simbol samozataje, žrtve upoje. Zato redovnici i redovnice nose popas kao simbol žrtve i samozataje. Kad svećenik stavlja na ruku manipula, onda on moli sa Psalmistom ovo: «Koji siju u suzama, žeti će u radosti. Sijuci sjeme hodali su plaćuci, ali se vraćaju kličući i noseći snopove svoje» (Ps. 125, 5). Njega ta molitva potješa na njegovu tešku i odgovornu službu.

Stola je posebno sveto ruho, koje nosi samo svećenik kadgod vrši bilo kakvu svećeničku službu, dok misnica izgleda kao plašt, koji nas opominje na njegovu pastirsku službu. Biskup daje ovaj dio misnog rubla redenicima kao znak ljubavi, a ona se pokazuje u spuštaju k svim potrebnim i u poslužuivanju bledni-ma svake vrsti.

Većina starih tumačitelja drže, da valja ovu žrtvu shvatiti u doslovnom smislu. Tj. tako, da je Jefta dobio dva svoja kćerka i poslao ih za žrtvu. Ali u tom slučaju teško je objasniti, kako b Jefta mogao taj čin dovesti u sklad s Mojsijevim zakonom, po čemu je bilo zabranjeno žrtvovati ljude (ispovjed. knj. Izlaska 13, 1, 13; Brojevi 18, 15 i knj. Levitaska gl. 27). Zato noviji tumačitelji Sv. Pisma obja-njavaju smisao ove žrtve tako, da se Jefta, tko je predao kao doživotna djevica na službu kod sv. šatora. Temeljni razlog za ovakvo tumačenje daju riječi na sveteškoj ovoj poglavlju: gdje se kaže da Jefina kći nije pozvala muža. Ova bi bila vrlo sigi-nalica, kad bi Jefina kći umrla spaljena za žrtvu. Da je pak to bila jedna od naj-većih žrtava, zna se po tom, što je ona bila jedina kći, od koje je Jefta očeki-važ nastavak svoga potomstva, a ostati bez potomstva smatralo se nenadoknad-ivim gubitkom; i nesrećom u patrijarhalnom obiteljima starih istoćnaka, pa tako i kod Izraelaca.

Bilo kako mu drago, svakako je nezre-čivo žrtva bila tako za Jeftu, tako i za njegovu kćerku, umrlu bez potomstva. Jefta je pravilo Jefina kćeri, da ispuni zavjet žrtve svojega oca, vidi se dokaz njeka na heroj-skog junakstva za dobro svojega naroda i do-movine. Kao što i izraz nepokolebljive vjernosti u održavanju obećanja, zadatog Bogu.

AMERIČKI KATOLICI I CRNAČKO PITANJE

Poznata je stvar, da u Americi uspjelo tolikog napretka civilizacije, još uvijek postoji crnačko pitanje, pitanje diskrimi-nacije ljudi crne kože. Još u doba, kada je u Americi postojalo ropstvo, kada cr-nački robovi od strane svojih gospodara nisu bili smatrani za ljudska bića, ameri-čci su se katolici, odnosili prema crncima, kao prema sudbine. Crnaca robova, katolici nisu mogli mnogo učiniti. Katolici su naime tokom prva tri vijeka postojanja američke nacije, bili samo tolerirani, a njihove simpatije prema crncima bile su u izjekom više, da ih se smatralo politički nepobjednima. Crnački povjesničari su uvijek razlikovali katolike od ostalih bi-jelaca i priznavali su katolicima njihov stav, koji je dolazio otuda. Što katolici stoji na gledištu «da je vijest Božanska Ljubavi upućena svima ljudima bez raz-liku».

Kada je proglašen američke nezavisnosti Katolička Crkva u Americi stekla slobodu djelovanja, katolčki su biskupi pozvali svećenike, neka se što više po-svete djelovanju među crncima. Osnovana je bila posebna redovnička družba sv. Jo-sipa od presvetog Srea, koja se isključivo bavi mislijskim djelovanjem među crncima, a i druge redovničke družbe kao družba Otaca Duha Svetoga, Benediktinci, Isusovci i ostali, sve se više posvjećuju radu za crnce. Treći baltimorski koncil, održan 1884., osnovao je posebnu komisi-ju za misije među crncima i Indijancima. Ova komisija, koja je pod izravno upravljanje apostolata među ovim rasama.

Danas u Americi ima 578 svećenika, pripadnika raznih redova, koji se isključivo bave misijama među crncima. Katoličkih crnaca u Americi ima 350.000 a 408 crkava, od kojih je 279 njih na ameri-čkom jugu. Najbrojnija se crnačka župa nalazi u New Orleansu, koja broji 13.000 vjernika, a pučku školu ove župe posje-đuje 1500 crnačke djece.

Obrabčanja crnaca su u porastu. Godine 1948. je bilo u Americi 9000 crnaca, koji su obratili na katoličku vjeru. Rezul-tati bi bili još povoljniji, kada bi se po-većao broj crnačkih svećenika, kojih da-vas ima tek nešto oko 40. Nadati se je, da će se uskoro broj crnačkih svećenika povećati, pošto 23 redovničke družbe i 16 biskupija primaju danas crnce u svoja sjemeništa. Veliku pomoć crnačkim mi-sijama pružaju i Sestre njih 1.287, koje se bave odgojem 64.874 djece u preko 300 pučkih škola kao i odgojem 6.000 daka srednjih škola.

Katolike mislje među američkim crncima se mnogo bave i socijalnim radom. Osnivaju se odmarališta, zdravice, štendione, uredi za namještanje i druge ustanove. Mladi svećenik o. Lamenu za počeo je radom među crnačkim seljacima. On je organizirao jedno uzorno crnačko selo, u kojem je pored bigiznskih kuća za nastambu sagrađena crkva, samostan, škola, dom prosvjete, klinika, spremište za poljoprivredne strojeve, radiona i sklo-nište za starce.

Misionari s optimizmom gledaju u budućnost. On tvrde, da su crnci po na-ravi vrlo religiozni i kada se jednom obrate, postaju uzorni katolici i gorljivi apostoli.

Ne može se međutim misliti na obrače-nja u masama, dok se ne ukloni ono, što baca ljagu na današnju američku civilizaciju. Tj. rasna diskriminacija. Katolici su pobornici akcije za uklanjanje rasne diskriminacije. Mislijski savez katoličkih studenata zajedno s jednom grupom svećenika pokrenuo je međurasni pokret, koji po cijeloj Americi organizira konferencije u korist uklanjanja rasne diskrimi-nacije. Ovak pokret potpomogne komitet sastavljen od bijelaca i crnaca, koji je 1934. osnovao u La Fargel. Svake godine tokom mjeseca ožujka katolici u Americi održavaju «Tjedan međurasne pravde» s javnim manifestacijama, šetnjama, nat-pisima i drugim programima i javnim dis-kusijama. 1949. god. 142 katolika i sveučilišna organizirali su ovaj tjedan. Rezultat je taj, da svake godine sve veći broj sveučilišnih i koleža otvaraju svoja vrata i crnačkim studentima.

O. La Fargel tvrdi, da bi se za 20 godi-na broj katoličkih crnaca u Americi po-četvorostokio, kad bi svi američki kato-lici postali aktivni u borbi za čovjeka i građanska prava američkih crnaca.

FINSKI KATOLICI su prešli godine 1951. hodočaće bedu sv. Henrika na jeze-ro Kjerlo. Sv. Henrik je bio onaj, koji je doveo kršćanstvo u Finsku. Finska je zemlja, koja među sjevernim europskim drža-vama ima najmanji broj katolika.

JEFTINA KĆI

U doba sudačko, kod Izraelci još nisu imali svojog kraljeva, nego su živjeli pod upravom svojih plemićkih starijeha (oko 1350.—1050. g., pr. Kr.). dogđalo se, da su pojeđ na plimena počela zanemarivati vršenje Mojsjeva zakona i upadati u krivo-boštvo i razdičite druge opače. U takoi-vim prilikama Bog b ih kažnjavao prijete-šnjavjanjem sa strane susjednih naroda.

Tako se dogodilo, da su na izraelska plemena nastanena s istočne strane Jor-dana u pokraju Galaad, zavosjtili Amonci. Izraelska plemena prisutna ljudim nevo-ljama zavupila su Bogu za pomoć. i Bog im je poć još junaka Jeftu, koji je sabrao vojsku, da ustane na obranu svojih su-plenjenika protiv nepravdnih napadaća Amoneca, da otmu Izraelcima d o njihove zemlje. Nakon što je Jefta bez uspjeha opomenu amonjskoga kralja, da se okani nepravdnih osvajačkih pokušaja, poveo je vojsku protiv njega. Prije pokaeva u boj Jefta je učinio od piodzvičenog zavjet, ako pobijedi neprijatelja, da će biti Go-spodine i prineti Bogu za žrtvu prvo, što mu na povratku bude došlo. Njegove kćerke izišu susretu do doma Jefta, je izvještavale nad Amonecima slajni pobjedu osvajačkih dvadeset njihovih pripadnika. Kad se vraćao kuć s vojnoj godov, izšla mu je u susret njegova jedinica kćerka sa svojim druga-

ricama, sv. ravnici i plećuci, da veselo doček-a svog oca kao pobjednika nad neprijatel-jeima. Kad je opaz. Jefta, razdiže u znak žalosti svoje haljine i reče: «Jao, kćeri moja, obrađujući mene i sebe, si samu oborila, jer sam otvorio usta usta Gospodu, i ne mogu što drugo učiniti!» Kćerka mu odgovori: «Oče moj, ako si otvorio svoja usta Gospodu, učini sa mnom, što god si obećao. Kada ti je dato, da si se osvetio i pobijedio neprijatelja. Jedno te samo molim: dopusti mi, da kroz dva mjeseca obilazim po gorama i oplakujem svoje diečvanstvo u svojim drugaricama». On joj to dopusti, a nakon dva mjeseca zvrši na njoj svoj zavjet, i ona nije pozvala muža. Od toga vremena zavladao je kod Izraelaca stalan običaj, da su se svake godine u određen dan sastajale izraelske kćeri, da oplakuju Jeftinu kćer kroz četiri dana. Iako nije u Sv. Pismu zabilje-ženo njezino ime, sačuvala nam ga je Žid-ovska predaja po svjedocanstvu židov-skog filozofa F.iona Aleksandrijskoga, koji spominje, da se zvala Sešlam.

Za Jeftin zavjet drže tumačitelji Sv. Pisma, da nje b do dosta promišljen, jer nije pomisljao na dva okolnosti, pod koji-ma je taj zavjet mogao postati nemogućim za izvršenje. Tumačitelji Sv. Pisma različe se u mišljenjima o načinu izvršenja tog za-

VRIJEDNOST NAŠIH RUKU

Ruka je najradnije oko ljudskoga tijela. Ona je uvijek i svuda u igri, gdje dublje djeluje prema vani. Ona je pomoćnik svim našim mislima i tijelima. Ona prešć svojim pokretima veselo i holno raspoloženo naše duše. Ona je vrisak i primalac svega, što čovjek izvana u sebe prima, bilo za liječenje ili za dušu. Ona je bez prestanka od jutarnjeg ustajanja do večernjeg liježanja u svim djelima, koja čovjek čini. Ona je najvjernija i najneumornija slušavica. Ona prestaje sa svojom službom istom onda, kada se umorna smiruje u snu ili kad se na samrtnom času odvali sa svijeta.

Tko hoće da se pravo pozna, neka pazi samo jedan cijeli dan na rad svojih ruku. I tko hoće da svoju dušu poboljša i obraduje, neka počne time, da svoje ruke stavi u red. Ruka je doduše samo bezvoljno oruđe duha, ali od običaja ide čitav put svoje vlastitim putevima bez znanja i volje duše. To ne smije biti. Svaki treba da bude u svakoj vrijednosti gospodar svojih ruku! Njima treba da ravna samo na dobro, a nikako na zlo.

Kad jutarnje svijetlo otvori naše oči i počnu prvi pokreti naših ispravljanih udova, neka se naše ruke naprežu na blagoslov našim djelima, da budu posvećeno svako naše djelo i budemo otporni protiv svakoj pogibelji u nastajućem danu. Svako čistoj i vjernoj ruci daje Gospodin svoju ruku na tjeme svoje djeteta. Zato podiže otac na samrti svoje ruke da podijeli posljednji blagoslov svojim. Zato je i kršćanski običaj, da se blagoslovimo znakom svetoga Kriza u rano jutro.

Tko se smije na te običaje li ih čini na sebi, da od toga ništa ne misli, ne zna koliko mu je dana moć nad njegovim vlastitim udom. Ovaj našim jutarnji križ na našem čelu svijetli kao sunčano svjetlo kroz cijeli tuzajliki dan. Sjaji se kao zlatni odsjaj nad našim poslom, pada kao svijetla zraka k našim nogama, koje tumačaju po tamni m putevima. Označuje svako djelo blagom Gospodinju, po kojem će nas suditi i nagraditi.

Kad svoje ruke sklapano na molitvu, treba da stojimo pred Bogom kao djeteta, koje ne zna put i pade za vodom da mu ne potakne. Treba da pružimo ruke prema Bogu, da nas On prihvati i vodi preko toga dana. Mi ne smijemo moliti za bogatstvo ni časti, nego za čistoću srca i žar ljubavi Božje. Ne govorimo samo riječi kao pogani, niti trebamo nabrajati sve što trebamo. Bog znađe naše potrebe. Kad bi sve ruke, koje se jutrom sklapano na molitvu, bile cijeli dan čiste i čarne, ne bi na zemlji bilo toliko nečistoće, prevare i obmane.

Kad svoju ruku položimo na neki posao, treba da smo sj vesni, da za to dugujemo račun Bogu i čeljom čovječanstvu. Niko nema pravo da bude ljubim korisnikom tuđega rada. Mi se običajno odležimo, koje nismo mi sašili. Mi idemo putevima i cestama, koje nismo mi uredili ni oploćili. Mi jedemo kruh, kojega nismo ni sijali ni mlitali ni pekli. Mi se tako služimo sa čitavom stvari, koje nismo mi ni izmislili ni oblikovali ni stvorili.

Nas okružuje cijeli svijet, koji nam pruzno služi i pomaže nas. Zato nemamo nikakvo pravo staviti ruke u džepove. Tko se dakle daje posluživati, dužan je i sam služiti i pomagati drugima. Svaki je čovjek kao stvor i član velikog radnog reda u prirodi postavljen na mjesto gdje on mora svoje ruke ispružiti da udovolji svom određenju.

Kad pružamo svoje ruke za jelom i pićem, moramo se sjetiti, da ne sjedimo za vlastitim stolom, nego za stolom Božjim. Stoga moramo sa zahvalnošću i radošću primati, što nam Božja dobrota daje bilo to malo ili mnogo, prije li to našem ukusu ili nam je gorko. I kad nas napastuje mrtvačnja, moramo si reći, da bi stoline tisuća gladnih i bolesnih sjalo od veselja, kad bi bili pozvani da se mogu sjesti za našim stolom, to smo mi učinili velika i zaslužna, da bismo mogli od Boga tražiti poseban bogatstvo.

Kad mi pružamo ruku susjedni na nezdrav, neka kod toga bude u nama istina i tepina, da nam Duh Gospodinji ne bač u lice našu laž i neiskrenost. "Nisi namne lagao čovjeka, nego Bogu". Ako hinimo kojemu bratu ili sestri prijateljstvo ili odanost, a naše srce ostaje kod toga mrtvo i oko svijetlo, nismo onda vrijedni ni njihove ni Božje ljubavi i Bog će nas kazniti zbog te hladnoće i ogavnosti.

Kad nam ruka daje molitvinu, treba da osjećamo, da tražimo nešto što nama ne pripada i dajemo ono, što po Božjoj pravdi pripada jednakopravnom članu velike krunice zajednice svih živih. Sjedimo se, da molimo Gospodina u množini, "dat nam kruh naš svagdanji" i. j. svima, koji stanujemo na zemlji, kada nam po određenju Božjem daje plodove svoje godinu za godinu.

Postavljeni zakoni

Povrh naravnoga čudorednoga zakona postavljen i pozitivni ili postavljeni zakoni. To je zakon koji Bog svojom slobodnom voljom čovjeku postavlja i neposrednim nekim činom prougluše. Za postavljeni zakon dozadamo samo iz Obzave. Time, što je Bog čovjeka digno u nadnaravni red, nužno mu je izdao i zakon, po kojemu će čovjek upravljati svoje čine k nadnaravnom blaženstvu, a to je blaženo gledanje Boga licem u lice u nebu.

Postavljeni se Božji zakon djelom stari li Mojsajev zakon i na novi li Evandeoski zakon. Sva nauka, što ju je Bog neposredno objavio od postanka svijeta, ali od Isusa Krista, zove se stari li Mojsajev zakon, a nauka, što ju je svijetu dao Isus Krist i njegovim Apostolj zovu se novi li Evandeoski zakon. Kao što milost i ruši i usavršava našu naravu, nego je daje i usavršuje, tako ni postavljeni Božji zakon ne ruši i ne uništava naravni ili prirodni zakon, nego ga upotpunjuje i usavršuje. Prema tome postavljeni i naravni zakon čine zajedno potpuni čudoredni zakon, koji ima svrhu pomoći čovjeku da postigne nadnaravni blaženi život u nebu, koji se sastoji u blaženom gledanju Boga kroz svu vječnost.

Smrću Isusovom na križu prestaje obveza starijega li Mojsajeva zakona, a na njegovu stupa novi li Evandeoski zakon. Isus Krist je svojim zakonodavnom moću izdao svijetu novi zakon, koji obvezuje sve ljude i zove se nadnaravni zakon. Krstovim novi li Evandeoski zakon sadržaje tri vrste zapovijedi: Jedne su bogoslovske, druge čudoredne ili moralne, a treće su socijalne.

Bogoslovske se zapovijedi odnose na bogoslovske kreposti: vjeru, udaju i ljubav, i pokazuju način, kako se ove kreposti razvijaju i usavršuju. Socijalne veći za vjeru: "Koji uzvjeruje i pokršćen se, spašit će se, a koji ne uzvjeruje, osudit će se" (Mt. 16:16). A za ljubav veći: "Ljubi Gospodina Boga svoga svim srcem svojim, da ih dijelimo u bratskoj ljubavi i brizi.

Kad uveče sjedimo odijelo sa svoja tijela, treba da mislimo na Onoga, koji nam može još ove noći skiniti tjelesno odijelo i glave pozvati preda se.

Tada će spašiti nas svako utvaranje, kojim se brižno ogrčemo i kitimo. A naše ruke ne će više moći ništa učiniti, što bi nam bilo na užitak, mekoputnost i ugodnost. Tada ćemo stajati kao bogalji bez ruku. Niti ćemo moći šta raditi, što bi nam vrijedilo za vječnost. Međutim će druge ruke naše tijelo bez duše kao smetice iznijeti i baciti u zemlju, da se njol opet vrati što je od nje uzeto.

i svom dušom svojom i svom mišlj svojom. Ovo je najvažna i prva zapovijed. A druga je svol jednaka: Ljubi bližnjega svoga kao samoga sebe" (Mt. 23:37-39).

Čudoredne su zapovijedi i novoga zakona sadržane u deset zapovijedi Božjih, koje su stvarno naravni čudoredni zakon. Time, što Isus usvaja deset zapovijedi Božjih, usvaja iž naravni zakon. Prema tome Isus ne samo da ne ruši ništa od naravnoga zakona, nego ga—štoviše—obnavlja, potvrđuje i usavršuje. "Čuli ste, vel Isus, da je kazano starima: Ne ubij, a tko ubije, bit će kriv duša. A ja vam kažem, da će svaki, koji se srdi na brata svoga, bit kriv suda. Čuli ste, da je kazano: Ne čini preljuba. A ja vam kažem, da svaki, koji promištra i požudom činu, već je učinio s njome preljub u srcu svojem. Rečeno je: Tko odupi svoju zenu, neka joj odmah rastavni lice. A ja vam kažem, da svaki, koji odupi svoj zenu, ostim rad preljuba, navodi je, da čini preljub, i tko se ožen i oduštenom, čini preljub." "Opet ste čuli, da je kazano starima: Ne kunj se kivot, a Isupnt, što ste Gospod nu zakleo. A ja vam kažem, da se ne kunete nikako: ni nebom, jer je prjestolja Božje; ni zemljom, jer je podnožje nogama njegovim. Ne kunj se ni glavom svojom, jer ne možo nijednoga vlasti učiniti bitela li crna, nego vaša riječ nego bude: da, ne, ne, a što je više od toga, od zla je" (Mt. 5).

Sakramentalnim zapovijedima uređuje Isus Krist svete Sakramente, a napose novozavjetnu žrtvu sv. Misa i Presveti Oltarski Sakrament. U razgovoru s Nikodemom vel Isus: "Znata, zašto ti kažem: Ako se tko ne preporodi vodom i Duhom Svetim, ne će moći ući u kraljevstvo Božje" (Jv. 3:5). Evo ustanova sv. Krsta na zlatnoj večer, "uzevši Isus kruh dade blagu, prelomiv dade učenima govoreći: Ovo je tijelo moje, koje se daje za vas, to činite na moj spomen." Tko li kalež po večer govoreći: "Ovaj kalež je Novi Zavjet u krvi moje, koja se za vas prolijeva" (Lk. 22:19-20). Evo ustanova sv. Mise! "Tko jede tijelo moje i pije krv moju, ima život vječni, i ja ću ga uskrsiti na sudnji dan" (Jv. 6:51). Evo ustanova svete Pričesti.

Time, što je Isus Krist svojim ugledom potvrdio deset zapovijedi Božjih, one nas vežu u dva naslova. Vežu nas snagom naravnoga zakona i snagom postavljenoga ili objavljenoga zakona. Sve ljude na svijetu vežu snagom naravnoga zakona, a nas kršćane vežu i snagom objavljenoga zakona. Prema tome ni kršćanin teško grješni, ako kad kršćanin deset zapovijedi Božjih nego pogani, jer ih bolje poznamo nego pogani.

SVETA OBITELJ

Crkva slavi Svetu Obitelj u nedjelju poslije Bogojavljenja. Samo jedan pogled na život nazaretske Obitelji! Svi smo mi izšli iz obitelji, u njoj odrasli i za nju se spremili. Zato je potrebno ba isposredno svoju obitelj i onom u Nazaretu.

Miadi su roditelji stavljeni pred novu volju čar Božju, kad ugledaju pred sobom novog čar Božju, svoje djeteta. Rada se pitanje: Kako ćemo ga odgojiti? Mnogi počinju i za pedagoškim knjigama, za higijenskim splovima, da im budu na pomoću odgoju majoga zla. Kojko znenadnja u pedagoškim knjigama? B. bilionska pomoć! Svaka daje drugačije upute i poziva se na kologa filozofa Kojko filozofa, toliko odgojnih sustava. Miadi su roditelji sada još u veći muči nego kad učenici poznajali pedagoške knjige. Treba savjeti a drugih ljudi, koji su već odgojili svoju djecu. Tu ce se redovito više naučiti. Za kršćanin obitelji nije to pitanje tako teško. Oni znaju, da je Isus Krist najbolji odgojitelj. On postavlja pred odgojitelja svrhu čovjekovu na ovoj zemlji i u vječnosti, pa mu daje dva sredstva, a poslije jedno i drugo. Zato odgojitelj roditelji znaju, da će najbolje odgojiti svoje mlađane, ako ga odgojaju po nauči Evanđelja. Uzor gledaju u Svetu Obitelj u Nazaretu.

Kršćanski su roditelji dočekali svoje djeteta dar sa neba i zapjevali zahvalnu pjesmu Bogu, kad im je djeteta sretno došlo na svijet. Sretni su, kad im je djeteta zdravo i napredno. Kad napreduje u dobi i mudrosti pred Bogom i ljudima. Slušaju Isusove riječi: "Puštite malene k meni", pa daju svoje djeteta Isusu po svetom krštenju, nose ga k Njemu u crkvu. Prve riječi njihova djeteta bit će Isus i Marija, a prvi koraci bit će k Isusu na oltaru, prva molitva sklopljenih rukuca bit će Očenaš. Sa suzama i molitvama tražiti će roditelji izgađljeno djeteta, a nadređeni b. bili, da ga nade u hramu. Ako djeteta njih sluša, vjeruju, da će djeteta i Boga Zato ga sve više ljube, a slušati njih. Najsrjetnije djeteta, koje odraste na ljubavi oca i majke i na srcu Božjem. Bez ljubavi se ne može odgojiti čovjeka. Ljubav je temelj svakog poroka i napretka, temelj obitelji i socijalnog poroka. U ljubavi je poslušnost lahka i oneda, ako traži i velike žrtve. Isus, Sin Božjega, hvatit Evanđelje i bitaje im poslušna. D. Kije u Svetoj Obitelji vlada ljubav. Svi žive u Sveti Obitelji je jedna žrtva, ali je doprinos prema veliku ljubav. Ta ljubav ne traži spremlno veliku ljubav. Ta ljubav ne traži sebe, nego samo dobro bližnjega. Tako je ljubavi nema bez Boga. Zato je Bog osovica svake obitelji. Isus se mora naslanjati u svakoj obitelji, da bude sretna.

OSVRT NA BOŽIĆNE DOGAĐAJE

Rezag, zimskog plavog sumraka nestaje magla bitva sve gušća, obavlja grad mekano, velastom svilom, nad kojim dominiraju dva vrška zvonika sv. Kralja u Zagrebu. Nebo je postalo tamno, vjeleže zablistale, a tada se zanijhalo zvono s Katedrale. Badnjak 1951. Ostavit ćemo buku grada uvjetljenog lakim žaruljama, koje probijaju maglu. Ne ćemo više čuti neumornu, zagušnu glazbu ruda Popet ćemo se na trg, kojega na vitkom stupu čuva Djevičica. Iz bilzone obrisi katedrale bivaju jasniji, a putem k crkvi vrlie trame skupnje ljudi. Svi su u magli bezlični, čini se, skoro bez riječi oprezno hodaju, da ne naruše mir Svete Noći.

Zar su to pastiri, kojima je andeo javio dolazak Spasa? Možda i jesu, nevidljivi im je andeo rekao, nevidljivi ih vodi. Uzlazimo i mi. Crkva je puna ljudi. Orgulje brude korat. Mnogi hrlie jaslicama. U rasvijeljenoj spilji Matk Djevdina bdiđe nad Djetetom. Sveti je Starac pored Nje. Dvije životinje su se stisla pored Njih. Zar žele svojim dahom zagarbiti Njejskoga? I dok se andeli dive Rječ, koja je postala Tijelo, a belhemskih pašnjaka žure pastiri. Tek nekotkio od njih još spava u rumeni žar vatre. Tek nekotkio, dva, tri, ...

U uglu kraj zida stoji sjedla gospođi Bolna? Jeli je crta ureznaka oko usana. Oč—kao da su isplakale sve suze. Znām. Dva su joj sina nestala u ratu. Opatili me, i ja kinnem glavom u znak pozdrava. Odrvali mi je pozdrav laganim, smirenim smjehom. Samotna je nježna božićna noć, a tpaš smirena. Ona znađe i vjeruje — jedne badnje noći u vječnosti (a život je tako kratak!) nać će svoje mlade junake.

Ali njama još nije došlo božićne radosti. Polazimo na sv. Tri kralja do crkve, da nedovršeno tona. Većernji je sat. Malo smo zakasnil. Većernji sv. Misa je već započela. Moramo biti malo bezobzirni i oprezno se progurati kroz mnoštvo. Crkva je nalme dupkom puna. Ovak putu su djevojke i dječaci imali sreću. Sigurno su ranije stigli i obkružili se oko jaslica. Zamenjenih obkruživa, gorući oltju ne skadaju pogleda sa štalice, u kojoj se Djetetu klanjaju kraljevlje mudrosti i bogatstva zemaljskog.

Prošlo je podizanje, orgulje se tihio javile. Zar se to javljaju pastirske frule te davnih, davnih vremena?

Tada mlad, svjež glas zapjeva

"Pastiru, pastiru, jesi li u vidu? Stalica gle, jasi gle! Tako nam andel rekaoe.

U tonu glasu bio je vapaj zalivanja, nešto što neminovno zove. Crvta vjira. Uzbuđenje je prošlo crkvom. Kao vrh radosti.

Zure pastiri, a lica su im obasjana mirom i radošću. I dok se nekrvna žrtva prikazuje na oltaru, a božićna pjesma se orli do visokih svodova, polako se okrećem i proma-tram ljude oko sebe.

Mlada majka stoji kraj mene. Stisla je u naručje svoje bebo; plavokosu, malenu djevočicu. Sije, se prale i podiže na visok svoje djeteta. Iz očiju majke i djeteta "ja mir i radost. Pored nje vitak, mlad muž tumačtinu tajnu Badnje noći.

Ondje je crkva s visokim, blistavim tornjem. Unlazišmo. Tako je bljepo U rasvijeljenoj crkvi ne služi se služba Božja, ali Krstov puk se okupio oko jaslica i pjeva. Pjeva iz pune duše i srca. Dugo slušam i najednom, čini mi se, još je jedan glas umliješao u pučko pjevanje. Meni bliz. Pa da! To pjevaju je — Kasno izlazimo iz crkve. Vraćamo se kroz mirnu ulicu i nadržavamo još samo na čas u crkvi u tornjem, kojega je pokrila zelenkasta patina. Ondje, gdje vitki andeo čuva grob našeg svetog biskupa Langa. Crkva u potpunosti. Kasno je, i samo još stjeđe baške usliha šapući molitve kraj jaslica, kako hrlie pastiri, sve dotle, kod crkvenjak-ne upozorava, da se crkva mora zatvoriti.

"Jeste li čuli, kako nebe a javile čuda predivnog glasa. Mlencim glasom pjevahu skladno U bljednoj štali rođi se Spas". Cjelujući male noćne Njemu, Čitavo srce držujmo Njemu.

Okrenula sam se prema koru. Jedan se mladić buduć pastir duša plesmom obradilo jaslicama.

Tada mi postade toplo u duši u snažnom šmrznju, kako smo jedino, mi Crkva vjovuču na zemlji: pastiri i stado, mlado i staro, b. jedno i sretno. I kako je velika istina:

"Gdje budete na okupu dvoje ili troje— JA sam i Vama."

Zanimljiva svojstva TOPLINE

Glavni je i neiscrpljivi izvor topline Sunce. Ono poklanja Zemlji toplinu u obliku svjetla. Ali energija topline sadržana u svjetlosnim zračenjima zraka, ne propada na Zemlji. R. J. Mayer otkriva zakona o održavanju topline, kaže: «Prkoda je postavila sobi zadatak da svjetlost, koja kreće od Sunca napram Zemlji, u letu zadržati, da je pretvori u čvrsti oblik i šalje na A, da se postigne ovaj cilj na Zemlji. Sunce A, da se postigne ovaj cilj na Zemlji, mora imati površinu, nalaze se organizmi, koji živče primaju u sebe Sunčevu svjetlost. Ovi organizmi su biljke. Biljni svijet obrazuje jedan rezervoar, u kome su utajene leće zrake Sunca».

Biljka, ta najsvjetlija kemijska tvornica na Zemlji, udise ugljeni dioksid, otrovan plin iz zraka, te od ugljika, koji je u tom plinu sadržan, i od vode, koju biljka ušeže iz zemlje, stvara u zelenom lišću, u t. zv. klorofilnim zrnima, a pod utjecajem Sunčeve svjetlosti — hranu: škrob, slador, masti, celulozu. Dakle iz neorganskih tvari, u biljkama se stvaraju hranive organske tvari.

Ali ne samo to, nego što je u prirodi još najznačajnije, klorofilna zrnca biljke privlače Sunčevu svjetlost, da je preobraze u stvarnu kemijsku energiju, koja se nalazi u hrani. Kada se živa bića hrane, onda se ova skrivena energija u njihovim tijelima oslobađa, pretvara se u toplinu, živu silu, pomoću koje se obavljaju razni životni procesi, gibanja, radnje u tjele. Naša životna sposobnost potkreće se dakle energijom, koju smo preko zelenih biljki dobili od Sunca.

Čak i kada izumro organizmi, mnogi od njih mogu ostati dugo vremena pod Zemljom, rezervirani zajedno sa svojom energijom. Rudnici ugljena, izvori nafte i ulja, predstavljaju velike rezervoare Sunčeve energije, koju ljudi iskorišćavaju za pogon strojeva, sabotažaj, ogriev i t. d. Ugljen, umjetna svjetla i svi oblici energije na Zemlji raste znatno drugo, nego dijelovi Sunca, koje je svoju blagotvornu snagu poklonilo biljci, a preko njih životinjskom svijetu i ljudima za održavanje života. Sunce je veličanstveno središte svoje planetarne obitelji; moćni izvor života na Zemlji.

Uzdih i svi plinovi odlikuju se time, da se jako slabo ugrjavaju neposredno sunčanim zrakama. Tople sunčane zrake prolaze kroz uzduh i najčešće griju površinu Zemlje. Sjetmo se, kako zna bit; vrucice tlo, osobito kamren, po kome leti bosih nogar, kad Sunce papiče. Zrak se zapravo grije radi dočima, a ugrjavaju tlo. Najdonji sloj zraka najježe se i najviše ugrje, zato postane lakši i počne se dizati uvis. Na njegovo mjesto dolazi hladniji sloj, pa se i on u doticaju sa vrućim tlo ugrje i uzdiže. Da nema toga strujanja, zrak bi bio poveć hladan, a samo bi tlo bilo ugrjano.

Kad se puši, vidimo da se dim penje uvis. Zapravo je dim sitna prašina izgorjelog duhana i cigaretnog papira. To je radi toga, što on uzaren kraj cigarete ugrje zrak, koji zato postane lakši i počne se dizati uvis. Pri tom uzidživanju vrući zrak nosi sobom čestice dima, pa tako postaje vidiivo uzidžanje. Tako isto ugrjavaju vodene pare sa površine mora, voda i tla, te se u uzduhu kasnije stvaraju oblaci i nastaju oborine.

Kada grijemo na pr. dva lonca vode od 10° C do vreljšta 100° C, pa je u jednom loncu ltra vode, a u drugom pet litara, možemo lako ustanoviti, da će grijanje drugog lonca trajati pet puta duže, ako se ova griju na jednako jakoj vatri... Prema tome zaključujemo: množina topline bit će to veća, što je veća količina vode; i što je veći porast temperature, koj želimo postići.

Ako grijemo i litru vode i 1 kg olova na istov vatri, opazit ćemo: dok se voda ugrjeje za 5° C, olovo će se ugrjavati za 165°, dakle za 33 puta više, premda su u vodi, olovo primili jednaku množinu topline. Da smo umjesto olova uzeli i 1 kg željeza, ono bi se ugrjavalo oko 44° C. Tako sva vrsta tvari, ima svoju posebnu specifičnu toplinu. Od svih čvrstih tijela, tekućina vode se najgorjeje grije, a također i hladni, pa se kaže da ona ima najveću specifičnu toplinu. To ima veliko značenje za život. Kad bi se na pr. voda, 5 puta laka, ljeti zagrijevala i 5 puta više žmri hladila, bio bi onemogućen svaki život. Tko je to tako umno uređio, da voda u pogledu grijanja i hlađenja omogućuje i život život? Jedan preobražavanj Um, koji i ovdje, kao i u svemu u prirodi, životu preme postavljenim svrhnima proviđa potrebna sredstva.

Iz katoličkog svijeta

IZ KRŠĆANSKOG NAUKA APOSTOLI O BOŽANSTVU KRISTOVU

MATISSOVA KAPELA — tako su naime prozvali kapelu u Saint-Paul-de-Vence-u (San Pol de Vanzo), malom francuskom gradiću, za koje je naletio učino glasovit, Matisse — nedavno je poverčeno od biskupa u Nice. Ovom prilikom Matisse, koji je inače ateoist i najpoznatiji francuski slikar, napisao je o svom radu na crtežima za ovu kapelicu sljedeće: «Ovo djelo zahtijevalo je od mene 4 godine ekscuzivnog i naporanog rada, i ono je rezultat cijelog mo aktivnog života. Uvje se nesavršenosti ja ga smatram svojim najboljim djelom».

U JAPANU postoji danas jedna katolička nadbiskupija, 5 biskupija, 2 apostolska vikarijata i 8 apostolskih prefektura. U Japanu je 1877 mušonara, 271 redovnik i 2500 časnih sestara. Za otgoj svećenika postoje dva interdiocelzarska sjemeništa, sedam malih sjemeništa i 21 sjemeništa. Od katoličkih škola postoje dva muška i četiri ženska sveučilišta, 70 srednjih i 25 pučkih škola. U carskoj japonskoj obitelji jedan carev brat i jedna teška su katoličke vjere.

KOJIRO SERISAWA, poznat, japonski književnik, bio je 18. listopada 1951. god. primljen u audienciju kod Sv. Oca. Tom prilikom Serisawa je predao sv. Ocu album slika, koji su sv. Ocu postal na dar katoličke, protestantske i nekršćanske japonske djece pučke škole u Tanemu u zahvalu za sve ono, što je sv. Otac za vrijeme i poslije rata učinio za japonsku djecu.

NJEMAČKI KATOLIČKI MUŽEVI su održali veliku mnu festaciju u Essen-u, pred sjedištem kardinala Gockela, predsjednika pokrajinskog sabora. Raspravljalo se je o kršćanskom načinu rješenja socijalnog pitanja.

VOĐE KATOLIČKIH OMLADINSKIH ORGANIZACIJA skandinavskih zemalja održali su u g. 1951 u Maranelundu blizu Stockholma u Švedskoj studijski tjeđan, na kojem se je raspravljalo o biblijskim i liturgijskim pitanjima.

NJEMAČKA KATOLIČKA MLADJEŽ je održala godine 1951. svoj Omladinski tjeđan u Fuldi. Raspravljalo se je o temi: «Obitelj, narod i država». U isto vrijeme je održan u Fuldi i kongres njemačkih katoličkih nastavnika.

ULUGU KRISTA igrat će u filmu «Ece homo», koji se izraduje u Engleskoj, jedan svećenik, koji je za to dobio posebnu dozvolu. Priznavačanje b.t. će nijemio; sam priznavač ne će govoriti ni riječi, nego će se čuti tekstovi iz Evanđelja, kojim će biti popraćen tok radnje. Poznato je, da se u filmovima o Kristu i Njegovu Evanđelju sam Krist obično ne prikazuje.

HOLANDSKA KATOLIČKA RADIO POSTAJA zapobela je emitiranjem televizijskih programa.

WESTFALSKI KATOLICI su održali godine 1951 svoj kongres u Altenbundu. Vjeđanjima kongresa je prisustvovalo prvotko 20.900 ljudi. Kongres je donio zaključak, da se katolici moraju svim svojim snagama zauzeti za pravedno rješenje socijalnog pitanja. Osim toga je zaključeno, da njemački katolici moraju proširiti svoju prosjevitnu i moralno-preporodnu akciju na film, radio i televiziju. Na kraju je zaključeno, da se svu udruženje katoličke štampe u Njemačkoj.

SVETI OTAC PAPA PILO XII. primio je 14. rujna 1951. godine u svećanu audijenciju novog indijskog poslanika kod Sv. Stolice dr. Nedyana Ragnava. Pošto je novi indijski poslanik po običajnom ceru, monijahu predao svoja akreditivna pisma, sv. Otac ga je pozvao u svoju privatnu biblioteku, tu se je zadržao s njim dugo vremena u razgovoru.

U ŠVICARSKOM GRADU S. GALLENU održana je g. 1951. svećana predava 1500 godišnjice blažene sv. Gala. Svećenost ma se među ostalim prisustvovali msgr. Bernardini, apostolski nuncij, de Valera, predsjednik irske vlade te mnogi predstavnici drugih katoličkih zemalja. U ne federalnog savjeta održao je govor Filip Eter. On je u svome govoru naglasio, da grob sv. Gala danas približuje narode te svjedok, kako kršćanstvo može pružiti životvajan mir, koji narodi toliko žele.

MEDUNARODNI KONGRES KATOLIČKIH NASTAVNIKA održan je u Rnu sredinom listopada 1951. godine. Kongresu su sudjelovali delegatj 22 naroda. Osnovan je Svjetski Savez Katoličkih Nastavnika i u višeje ovdje Saveza su izabrani predstavnici: Holandije, Italije, Belgije, Francuske, Kube, Argentine, Njemačke, Kanade, Maite i Austrije.

KATOLICI SJEDINJENIH AMERIČKIH DRŽAVA su uputili indijskim katolicima velike količine hrane, posebno mljeka i jaja u prahu te brašna. Po zaključku indijskog katoličkog episkopata ova se hrana dijeli među cjelokupno stanovništvo, bez obzira na vjeroispovjed.

U TRAVANCORE COCHIN, indijskoj federalnoj državi, katolici su odlučili, da na predstojećim općim izborima u Indiji kandidiraju 30 katolika, i to 4 za centralni indijski parlament, a 26 za federalni sabor u Trivandrumu. U federalnoj vladi države Travancore Cochin ministar francija i ministar prosvjete su katolici.

POVODOM XXV. MISIJSKOG DANA objavljeno je, da se je g. 1950. nalazilo u misijama 26.940 svećenika, 9.331 braće, 61.577 časnih sestara, 82.683 katehete, 92.111 svjetlosnih učitelja. Svećenički kandidata među domaćim mladeži bilo je 15.695, od kojih 4.291 bogoslov i 11.404 malih sjemeništaraca.

Katoličke misije su g. 1950. uzdržavale 41.632 pučke škole s ukupno 3.216.720 učenika i učenicima, 3.881 srednju školu s 547.592 daka, 1.179 viših škola sa 283.258 slušača, 740 stručnih škola sa 24.568 daka te 307 normalni sa 19.183 pitomaca. Osim toga misije uzdržavaju i 27 sveučilišna misija i 2 u Africi sa 146 studenata, jedan na Bliskom Istoku sa 7.493 studenata i 6 u Australiji s 483 studenata.

Među najglavije karitativne ustanove u misijama postoje: 8.132 dispensara s oko 34.000.000 godišnjih posjeta, 1115 bolnica s 64.866 kreveta, 117 bolnica za gubavce s 31.452 bolesnika, 1.720 sirotišta s 93.835 djece, 260 sirotišta za starce s 13.256 staraca. Razine institucije su pomagale 920.000 djece, a Andosko Djelo je pro-moglo krštenju 550.000 djece na časi smrti.

«CHATOLIC SOCIAL CONFERENCE» nadbiskupije dublinske u Irskoj utrošila je prema objavljenom izvještaju tokom prošle godine 33.000 funti šterlinga za pomoć socijalno ugroženim na području ove nadbiskupije.

«GOERRESGELLSCHAFT» se zove društvo njemačkih katoličkih intelektualaca sa sjedištem u Koblenzu. Preko nekoliko svojih znanstvenih i književnih sekcija te preko svojih uvaženih publikacija, ono društvo vrši veliki utjecaj u Njemačkoj. Društvo broji nekoliko tisuća članova, a radi svog izrazito katoličkog djelovanja moralo je za vrijeme nacističkog režima obustaviti svoju djelatnost. Poslije rata društvo je opet uspostavljeno te je u listopadu pr. god. održalo svoj kongres u Münchenu.

NA HOLANDSKOM KATOLIČKOM SVUČULISTU u Nimegu svećanim te običajno otvoreni mesenrski fakultet, 17. listopada pr. su Svećanosti je predsjedavao msgr. Bernard Alfrink, prokudator uretskog nadbiskupa. On je tom zgodom pročitao pismo, koje je za ovu priliku uputio katoličkom sveučilištu u Nimegu i ime sv. Oca msgr. Montini, zamjenik u vatskansom državnom tajništva.

VITEZI SV. KOLUMBA, jedna od najuglednijih organizacija katoličkih muševa u Engleskoj, nosila je 16. rujna 1951. godine poslije podne kroz ulice Canterburja relikvije sv. Tome od Canterburja, Procusiju je vodio tamošnji biskup.

KOLIKO IMA KARDINALA? Za vrijeme pontifikata pape Pija XII umrlo je do sada 44 kardinala, a od 1946. g. kada je papa imenovao nove kardinala, da b njihov broj bio potpun, to jest 70, ostalo je na životu samo 45. Od ovog broja 5 njih imaju već preko 75 godina. Najstariji je kardinal Alessandro Verde, a onda slijede među poznatiji ma Giovanni Mercati sa 85 godina, Mihael Faulhaber sa 82 godine i Jules Salège sa 81 godinom.

U LONDONU je pred kratko vrijeme primio sv. Red. dr. John Plond, bivši poznati engleski kirurg, koji je ostavio svijet i stupio u red Benediktinaca. Od vremena, kada je Herrik VIII. odijelio Englesku od Katoličke Crkve, ovo je prvo redjenje jednog Benediktinca u Londonu. Benediktinac skv red je inače u Engleskoj dosta rari i te uz brojne optacije održava razne vrste škola, kojima upravljaju benediktinski redovnici.

U AMERICI je povodom proslave dana Kristofa Kolumba 650 časnih sestara nadbiskupije New-York dala svoje krvi za bolesnike bolnice sv. Vinka.

ZA «BOŽIJ GROB» gipsani: kip Tijela Isusova imade na prodaju Franjevački samostan u Samoboru kod Zagreba. Kip je dug 125 cm. Uvršćen je drvenim kosturom. U dobrom je stanju. Može se oličiti novim bojama, po volji kupca.

Ako je Isus Mesija, kojega je Bog običao, svojoj naviještati, a narodi očekivali, onda njemu moramo reći, da je On, onda nečuvano: onda On mora biti Sin Božji i pravi Bog. Jer i to su prorci naviještali, da onaj, koji će doći kao naš Otkupitelj na svijet, nije nitko manji od Samoga Boga: Isaija vjeli (35, 4): «Recite onima, koji su duhom klionuli: budite jaki! Ne bojte se... Bog će sam doći i otkupit će vas. Tada će se otvoriti oči slijepima i uši gluhauma otvorit će se». Rasvijetljen Duhom Božjim isti prorok gleda, kako su se već unaprijed ispunila obećanja i klike: «Rodi nam se dijete i sin nam je darovan: Vlast počiva na plećima njegovim, i njegov je ime: divni savjetnik. Bog, jaki junak, otac budućega vijeka, knez miras (Iz. 9, 6). I radnji i najveći od proroka pokazuje još prstom na Mesiju, koji se već objavio, i kaže o njemu: «Vo Janje Božje, što odizima grijehe svijeta. Ovo je onaj, za koga sam rekao: Za mnom dolazi čovjek, koji me je pretekao; jer bijaše prije mene... I ja sam vidio i svjedočim, da je ovaj Sin Božji» (Iv. 29, 30, 34).

Ovih nekoliko svjedočanstava diže svaku sumnju, da proroci nisu nikoga drugoga naviještali kao Mesiju već istobitnog sina Božjega. A da li je k nama došao Sin Božji u Isusu Kristu? — to je pitanje, kod kojega ljudima već stoljećima zastaje dah. Tko će nam dati odgovor, kojemu se možemo prikloniti u životu i na smrti? Da, i u životu i na smrti, jer glasi li odgovor na pitanje «ne»; onda će i smrt biti sasvim drukčija. Pitanje je tako važno, i pogrešan bi odgovor bio tako opasan, da bismo mi, da budemo sasvim sigurni, najradije pošli nebeskom Ocu i njemu upravlji pitanje: Hoće li se On udostojati dati nam odgovor?

On je već dao odgovor: i to ga je dae jasno i nedvojbeno. U dvije prilike On je ljudima govorio e neba glasom, da su ljudi mogli čuti: «Ovo je Sin moj ljubljeni, koji mi je ugodio». Prvi put on je rekao poslije krštenja Isusova na Jordanu, a drugi put, kad se preobrazio na Taboru.

Apostol Petar, koji je s Jakovom i Ivanom bio svjedok Preobraženja na brdu i čuo glas na svoje uši, o tom svjedoči u svojoj drugoj poslanici (I. 16—18): «Ne javimo nam sile ni dolaska Gospodina našega Isusa Krista idući za bajkama bukavo izmišljenima; nego smo sami gledali njegovo veličanstvo, jer je primio od Boga Oca slavu i čast, kad mu dođe glas od veličanstvene slave: Ovo je Sin moj, ljubljeni, koji je po mojoj volji; ovaj glas mi smo čuli, gdje sedi e neba, kad bljasnomo s njim na svetoj gori».

To je napisao onaj isti Petar, koji je već šest dana prije Isusova Preobraženja kod Cezareje Filipse jasno i bistro ispovjedio: «Tko si Krist, Sin Boga živoga» (Mat. 16, 16); i koji je kasnije u ime Isusovo izliječio jednoga uzetoga i Bogom priznao Sina Božjega (D. Ap. 3). A kako on, tako priznaju i svi ostali Apostoli, da je Isus Krist Sin Božji. Ivan kaže ne manje jasno od Petra (u svojoj poslanici I. 15, 20): «Ovaj je istiniti Bog i život vječan; Klanjajuć se Uskrlesome Toma kliče: «Gospodine moji i Bože moji» (Iv. 20, 28). Pavao vli: «U Kristu stanuje sva punina božanstva» (Kol. 2, 9).

Jače svjedočanstvo od riječi jeat mučenička smrt: Apostola za Kr-sta i najbolji dokaz za njegovo božanstvo, tako glasan da ne će umaknuti kroz sva stoljeća i tisućljeća. Ipak mi imamo jedno još glasnije svjedočanstvo za božanstvo Kristovo: Njegovo svjedočanstvo o samome sebi.

OBAVLJEST. — Neki povjerenici još nisu podmirili dugovanja za «Gore Sreca». Svima, koji nam odmah ne namire dug iz prošle godine, obustavit ćemo daljnje odušiljanje «Gore Sreca».

Od početka ove godine cijena je našeg listu 6 dinara, a godišnja pretpлата 300 dinara. Za inozemstvo dvostruko. Tko zbog povišenja pretplate ne želi više primati «Gore Sreca», nego ga odmah u istom omotu vratiti s napomenom: Ne prima!

Novih pretplatnika na naš list nasadno ne možemo primiti.